

CO JE TAK NEBEZPEČNÉ NA KNIZE O ISLÁMSKÉM POJETÍ MONOTEIZMU?

Česká republika v poslední době tj. od pátku 25. 4. 2014 zažívá skandál, který nemá v její historii obdoby. Pokud je mi známo, během demokratického zřízení našeho státu ještě nikdy nevpadla po zuby ozbrojená speciální složka policie do svatostánku nějakého vyznání a násilně nepřerušila probíhající bohoslužbu, kázání, nebo společnou modlitbu. Z tohoto hlediska je páteční zásah ÚOOZ PČR v prostorách Islámské nadace a Muslimské obce v Praze kvůli údajně rasistické knize naprosto bezprecedentní. Je to, jakoby zásahová jednotka vtrhla do katolického kostela uprostřed nedělní mše a zadržovala tam několik dlouhých hodin kněze, ministranty i věřící jen proto, že třeba místní kostelník distribuoval spis, ve kterém se uvádí, že židé ukřižovali Ježíše. Obojí by bylo stejně hanebné.

Uváděným důvodem zásahu je totiž publikace Dr. Abú Amíny Bilala Philipse *Základy Tauhídu – islámský koncept Boha* (vydala MO Praha, 2012). Pomínu zcela oprávněnou námitku, že pokud by šlo skutečně o šíření rasistické, xenofobní a lidská práva ostatních omezující literatury, pak by bylo zcela dostačující zatknout a soudit přímo zodpovědné osoby a nikterak nenarušovat průběh pátečních bohoslužeb muslimů, i otázku, proč byl zásah prováděn tak dramatickým způsobem, proč se jeho terčem stali i zahraniční diplomaté (o dětech, ženách či starých a chronicky nemocných osobách nemluvě) a proč bylo zabaveno vybavení a dokumentace institucí pražských muslimů, k čemuž došlo poměrně pozdě, přibližně dva roky po samotném vydání knihy. Budu se po věcné stránce věnovat jen obsahu vzpomínané knihy.

Autor údajně rasistické knihy je původem Jamajčan, v mládí vyrůstající v Kanadě, jenž v roce 1972 konvertoval k islámu. Bakalářský titul získal na Islámské univerzitě v Medíně v Saúdské Arábii a magisterský na Pedagogické fakultě Univerzity v Rijádu. Dr. Philips je také držitelem doktorátu z islámských studií na Waleské univerzitě. Mezi lety 1994-2001 založil a řídil Islámské informační centrum v Dubaji a přednášel i na vícero univerzitách ve Spojených arabských emirátech. V současné době žije a působí v Kataru. Více informací o jeho činnosti viz www.bilalphilips.com.

Islámský pojem tauhíd (užívám transkripci užitou překladateli samými) je daleko specifičtější, nežli pojem monoteismus, na který se kromě islámu odvolává i judaismus a křesťanství. Zahrnuje specifické chápání Boha, snažící se vždy a za všech okolností udržet základní a nejpodstatnější myšlenku islámu, tedy že není božstva (a ani ničeho hodného uctívání) kromě Boha. Z tohoto pohledu se dle islámu judaismus a křesťanství svému závazku zpronevěřili. Toto je konstatování skutečnosti (židovské a křesťanské pojetí monoteizmu je opravdu jiné, odlišné od islámského) a především dovnitř namířená snaha zachovat vlastní výlučnost, s níž se v islámu pojí spása. Tedy spasen dle islámu může být jen ten, kdo odvrhne všechny formy modloslužebnictví a potvrdí víru v absolutní Boží Jedinečnost, což je vlastně popis doktríny tauhídu. Jen ten, kdo vyznává tauhíd, je pravý věřící a je spasen, všichni ostatní jsou *kuffár*, jak překládá vydavatel knihy, *nevďeční nevěřící*. Sám pojem *káfir* je ale neutrální a popisný, sami muslimové jsou popisováni jako

kuffár, nevěřící v to, co bývá jinými uctíváno namísto Boha, tedy v *tághúty*, resp. *falešná božstva*. Ještě lepším překladem termínu *káfir* by tedy mohlo být popírač víry, islámu, tauhídu apod. Z tohoto důvodu odsuzování myšlenek jiných náboženství a jejich napadání z modloslužebnictví není nástrojem útlaku a není primárně chápáno ve smyslu nenávisti, ale souvisí se spásou na onom světě. Kdo nevěří v tauhíd, spásy na onom světě podle islámu nedojde, podobně jako podle klasické křesťanské doktríny nedojde spásy ten, kdo nepřijme Ježíše Krista za svého osobního spasitele. Motiv šíření nenávisti je v tomto případě více než sporný. Jde tu o primárně dovnitř namířený princip ustavující vlastní výjimečnost islámu, jak islám sám sebe vidí a vnímá. V tomto kontextu je nutno vidět všechna s tímto spojená vyjádření i ve Philipsově knize.

Pražští muslimové knihu přeložili zejména pro jiné muslimy i nemuslimy, aby se dozvěděli o tom, jak islám, nebo alespoň jeho normativní, či chcete-li, salafíjská podoba, ke které se Philips řadí, chápe Boha a jeho Jednotu. Přesně to hovoří i sám autor v úvodu ke své knize na str. 11:

„[I]slám patří mezi monoteistická náboženství společně s judaizmem a křesťanstvím. Nicméně podle kritérií tradiční islámské víry v jediného Stvořitele je křesťanství polyteizmem a judaismus jemnou formou modlářství. Princip jedinečnosti Alláha je hlubokomyslný a potřebuje bližší vysvětlení i mezi muslimy.“

V médiích citovaná pasáž ze strany 27:

“A proto značná část víry v jedinečnost uctívání Alláha si žádá zavedení islámské legislativy *šarí'i*, zvláště v zemích, kde muslimové tvoří většinu populace. Alláhův zákon musí být znovu zaveden v takzvaně muslimských zemích, kde vlády vládou podle dovezených kapitalistických, nebo komunistických ústav a kde islámské právo buď úplně vymizelo, nebo bylo vytlačeno do několika mála vcelku nevýznamných oblastí. Podobně i muslimské země, kde islámské právo je zakotveno v knihách, ale řídí se světskými zákony, musí tyto zákony usměrnit v souladu s *šarí'ou*, vzhledem k tomu, že pokrývá všechny aspekty života. Přijetí neislámských pravidel místo *šarí'i* v muslimských zemích je aktem polyteizmu (*širk*) a nevíry (*kufr*). Ti, kdo mají moc to změnit, musí tak učinit, zatímco ti, kdo tuto moc nemají, musejí veřejně vystupovat proti uplatňování světských zákonů a vyžadovat zavedení *šarí'i*. A pokud ani to není možné, je nutno své neislámské vlády upřímně nenávidět a pohrdat jimi, k uspokojení Alláha a udržení víry v Jeho jedinečnost (tauhíd).“

Celá citovaná pasáž se vztahuje na situaci v muslimských zemích a je jen další v řadě dovnitř namířených kritik, které Philips ve své práci o tauhídu postuloval. O muslimech v Evropě nebo v jiných většinově nemuslimských oblastech a o neislámských vládách těchto nemuslimských území se v odstavci nepíše ani slovo. To, že překladatel měl místo hodně vágního termínu *nenávist* raději použít mnohem konkrétnějšího výrazu jako *zřeknutí se* (opak loajality), *distanc*, nebo *odpor*, který lépe vystihuje islámskoprávní termín *bará'*, o který tu jde.

Na světě existují tři dosud aplikované právní systémy, které jsou zdrojem pro světovou legislativu všech zemí světa. Je jím buď anglosaské právo, nebo francouzský civilní zákoník, nebo právě šarí'a. V různých muslimských zemích najdeme v různém zastoupení v podstatě všechny tři. Prosazovat šarí'u v muslimském kontextu je legitimní součástí politických a legislativních debat, ač se to někomu nemusí líbit.

Pokud se tím cítí někdo, třeba česká vláda a její složky, či sám podavatel trestního oznámení na Philipsovu knihu, dotčen, je zcela oprávněné se ptát, na čí objednávku se rozhoduje řešit vnitřní debaty o legislativě v muslimských zemích? Jakým právem si osobuje zasahovat do toho, co se řeší v suverénních cizích státech a o čem proudí různé názory také do kontextu českého? Proč nemá být českojazyčnému čtenáři zprostředkována celá debata, která za hranicemi probíhá? Nejde tu nakonec jen o muslimské země, ale i o dění v USA, Rusku, nebo západní Evropě, které je také jistým způsobem filtrováno a usměřováno prizmatem, názory a potřebami toho, kdo o něm svému českému publiku přináší informace, ale to se již dotýkáme daleko hlubšího sociologického a filozofického problému.

I přesto na okamžik připustím, že můžeme v citovaném textu hledat i to, co tam není a upravím konec Philipsova odstavce na „*I muslimové v nemuslimských zemích musejí veřejně vystupovat proti dodržování neislámských zákonů, žádat zavedení šarí'ya a pokud to není možné, pak alespoň upřímně nenávidět své neislámské vlády a pohrdat jimi.*“ Otázka zní: Je taková konstatace nenávistným trestným činem? Domnívám se, že ani v tomto případě nelze takový výrok kvalifikovat jako nenávistný a to z několika důvodů.

1. Diskurs toho, co má být zaváděno jako šarí'a se v debatách v rámci muslimských společností liší a v rámci muslimských menšin na západě, kde již šarí'atské soudnice existují, jako např. v Británii, probíhá ještě pestřejší čilá diskuze o tom, jakou část z korpusu šarí'atsko-právních řešení aplikovat a jaký má být vztah mezi původním domácím zákoníkem a šarí'atskými soudními institucemi. Názorů je mnoho a mění se v závislosti na prostoru a čase. Proto nelze vést unáhlené zobecnění a pod zaváděním šarí'ya ihned a automaticky vidět aplikaci stanovených tělesných trestů (tzv. Hudúd).
2. Podle autoritativní interpretace šarí'ya muslim, který vstoupí na území pod cizí nešarí'atskou legislativou, automaticky uzavírá s místními autoritami dohodu (arab. 'ahd), že se podřizuje místnímu zákonu, s výjimkou toho, co by jej nutilo k porušení jasných islámských příkázání (nesmí být nucen např. k uctívání model, pití alkoholu, nebo jedení vepřového, pokud je k tomuto nucen, měl by to odmítnout) a toto dodržovat je jeho šarí'atská povinnost.
3. Všimněme si, kdo má být objektem této nenávisti a co je jejím důvodem. Objektem nenávisti má být vláda a důvodem to, že neaplikuje šarí'atské zákonodárství. Jinými slovy, ostře negativní emoce je namířena vůči vládě, která aplikuje zákony, se kterými dotyčný nesouhlasí. Má-li být zachován princip demokracie, ať na ni máme názor, jaký chceme, je vidění takové konstatace jako trestné velmi nebezpečné, neboť:

I. Vláda a politický establishment není snad v žádné demokratické společnosti ono menšinou, nebo skupinou obyvatel, na kterou by se vztahovaly zákony potírající nenávistnou trestnou činnost. Kdyby taková úprava

existovala, mohla by ji vláda využívat jako zbraň proti svým oponentům, což by zabránilo demokratické soutěži a vyústilo v totalitu.

II. Autor neponouká k žádným konkrétním činům, pramenícím z takové nenávisti, které by narušovaly chráněnou integritu takové neislámské vlády. Samo veřejné vystupování proti schváleným zákonům jen tak samo o sobě na něco takového těžko stačí. V případě by se dával vládám do rukou účinný bič, jak vymáhat souhlas a poslušnost a trestat jakoukoli kritiku již přijatých zákonů. Zákon a vláda, která by ho užívala, by nutila lidi k tomu, co mají mít rádi a co si mají myslet. A to nás vrací minimálně o čtvrt století do minulosti.

III. Tímto nejsou dotčeni jen muslimové. Na lavici obžalovaných by se tak ocitl nejen islám, personifikovaný zadrženým a obžalovaným českým muslimem, ale i odpůrci všech přijatých zákonných úprav, které byly, či jsou v platnosti, jako odpůrci lobbismu a průniku struktur byznysu do politiky, členství v mezinárodních organizacích typu NATO nebo EU, odpůrci registrovaných partnerství osob stejného pohlaví, církevních restitucí, poplatků ve zdravotnictví či státních maturit. Zdá se vám to přespříliš? Ano, máte pravdu. Jde o argumentační faul známý jako kluzká plocha. Právě takovým argumentačním faulem je totiž označení nenávisti vůči vládě a jí přijímané legislativě za *hate crime*. Jinými slovy, občan má nezczitelné právo svou vládu, která přijímá zákony, se kterými příkře nesouhlasí, třeba i nenávidět. Jinak je znemožněna demokratická obměna vlád a zákonů (nešlo by nesouhlasit s přijatým zákonem a nešlo by ho tedy změnit). Pokud by občanům bylo upřeno právo vnitřně nenávidět vlastní vládu kvůli zákonům, které přijímá a verbálně, nikoli násilně, se proti nim ohrazovat (a to tu vlastně jde), setřel by se rozdíl mezi pluralitní demokracií a totalitní diktaturou. Domnívám se, že je to příliš vysoká oběť na oltář nesouhlasu s přítomností muslimské komunity v českém prostředí.

Podle své ústavy je ČR demokracií a nové zákony v ní vznikají na základě proměnlivé a dynamické celospolečenské diskuze. Proto již z principu nelze lidi trestat za názor na to, jak má vypadat ideální legislativa, i kdyby odporovala současné, dokud nezačnou takovou legislativu, odporující současné, sami provádět v praxi. O názorech na morálku to platí tím spíše.

Další pasáže, které jsou pro podporu teze o nenávistnosti Philipsovy knihy předkládány, jsou již pouhými chabými a snadno odmítnutelnými pokusy. Na str. 29 Philips o ostatních náboženstvích (mimo islámu) píše že představují „různý stupeň degenerace Alláhem zjevených poselství.“ Tímto se Philips přihlašuje k tzv. degenerativní hypotéze, kdy původním náboženstvím nebyl ani animismus, ani animatismus, ani dynamismus, ani magie nebo kult předků, jak různě tvrdí rozliční zastánci progresionistické evoluce náboženství, ale prvotní monoteizmus. Tato hypotéza je legitimní religionistickou hypotézou a dočtete se o ní v každé publikaci o religionistice jako vědní disciplíně a jejích dějinách. Zastával ji mimochodem i teolog a religionista Wilhelm Schmidt, zakladatel pracoviště Anthropos v Mödlingu u Vídně. Původní náboženství označil za pra-monoteizmus a napsal o své degenerativní teorii mezi lety 1912-1955 dvanáctisvazkovou práci *Der Ursprung der Gottesidee. Eine historisch-kritische und positive Studie*. Za svou tuto teorii svého času přijímal i Vatikán. Degenerace je v ní název procesu, kterým podle něj a jemu podobných vznikala z

monoteizmu jiná náboženství. Nemá nic společného s tímto termínem v kontextu eugeniky, rasistických teorií a jiných pavěd. Pokud zakážeme publikaci, která se na tuto teorii odvolává, necháme zákon zasahovat do diskursu společenských věd, což je v moderní době bezprecedentní.

Kniha kritizuje především velmi časté jevy v tzv. lidovém islámu, jako používání amuletů a víru v dobrá a zlá znamení (str. 46-57), věštění (str. 57-65), víru v astrologii (str. 65-71), odmítání víry v Boží transcendenci a povznesení se Boha na Trůn (79-92) kult světců (str. 101-111) a uctívání mrtvých v hrobech a hrobkách (116-135). Kdo kdy putoval po muslimském světě, ví, že tyto prohřešky proti chápání tauhídu (nebo, chcete-li, tauhídu ve Philipsově pojetí) páchají sami muslimové a autor je zřejmě chtěl tímto kritizovat. Tedy celkem asi 60 ze 146 stran textu prvoplánově kritizuje vlastní souvěrce a nikoli nemuslimy. Nemluvě o kapitolách ostatních, popisných, kde jako příklady špatného chápání tauhídu jednoznačně převažují ty z muslimského, zejména sáfíjského prostředí. Paralelní příklady pověřených a jiných praktik z nemuslimských kontextů, především židovsko-křesťanských a indických, jsou uváděny jedině kvůli lepšímu, nad-kulturnímu porozumění, nikoli ve snaze na tyto nemuslimy útočit a nenávidět je. Bude tedy muslimský vydavatel knihy stíhán za šíření nenávisti vůči muslimům, kteří jeho pojetí tauhídu nesdílejí? Jen na základě toho, že kniha je vlastně za muslimy v pravém smyslu slova nepovažuje (viz str. 43)? A budou na základě takového precedentu stíháni i lidé, kteří podněcují nenávist vůči muslimům jako sociální skupině s odlišným vyznáním, jako je třeba formace CZDL, která se nyní díky nezvládnutému policejnímu zásahu veze na vlně proti muslimské zášti a kterou ministerstvo vnitra vede na seznamu pravicových extremistů?

Na str. 73 autor dále označuje lidi praktikující magii, a to muslimy i nemuslimy, za *nevděčné nevěřící*, aniž vyzývá k násilí proti nim, nebo je nějak blíže specifikuje. Opět je v tom vidět snahu vymezit se proti nim a distancovat se od nich a jejich činnosti, nikoli snahu proti nim popouzet ostatní.

Pokud autor konstatuje ohledně křesťanského kléru, že povolil nebo zakázal určité věci (pozn. pod čarou č. 33 a 34), pak v kontextu celé publikace jen vypichuje, co z jejich činů jeho chápání tauhídu protiřečí. Pohlížíme-li na celou věc nezaujatě, těžko spatříme rasismus nebo výzvy k omezování práv názorových oponentů.

Na str. 69 tak autor obviňuje židy z překrucování slov Tóry, v souvislosti se slovíčkařením astrologů na dvorech chalífů, kteří tak chtěli ospravedlnit své teze. Důvodem tohoto útoku zcela jasně není antisemitismus, ale paralela mezi chováním jejich a chováním kritizovaných muslimů.

Totéž platí pro příklady z křesťanství, hinduizmu, zoroastrizmu či náboženství západoafrických Jorubů a jihoafrických Zuluů na str. 29-30, případně odmítání Boha v islámském smyslu buddhisty, džinisty a materialistickými filozofy na str. 31-32.

Autor ukazuje, že se islám v tomto odlišuje a konkurenční myšlenky odmítá a uvádí jako příklady modlářství, což je od muslima pochopitelné a znovu, nepředstavuje to výraz apriorní nenávisti, stejně jako

jasné odsouzení všech podob modlářství na str. 35 do posmrtného věčného zatracení v Ohni Pekelném. Avšak ani to nutně neimplikuje násilí vůči nemuslimům ze strany muslimů na tomto světě.

Popisná kapitola o úmluvě mezi Adamem a jeho Pánem (str.38-45) obsahuje také jen velmi málo narážek na nemuslimy, z nichž všechny jsou navíc součástí koránských a hadíských citací. Na tomto místě autor také specifikuje, že náboženská exkluzivita islámu a výlučnost spásy pro muslimy se nezakládá na jejich společenské sebeidentifikaci, že jsou muslimové, ale právě a výhradně na jejich svobodném a dobrovolném přijetí tauhídu:

„Ti, kdo měli to štěstí, že se narodili v muslimských rodinách, si musí uvědomit, že všem těmto „muslimům“ není automaticky souzen Ráj ...“

Protože tauhíd je vnímán jako kladný a jeho odmítání či popírání jako záporné, ti kteří jej přijímají, tedy věřící, jsou, jak uvádí autor, citující Korán, u Alláha vysoce hodnotnější, nadřazenější a přednější, nežli nevěřící (str. 102), a to právě a jedině proto, že tuto svou povinnost vůči Bohu úspěšně splnili. Nikde ani slovo o nerovnosti před zákonem nebo o kategorizaci lidí sdružených na základě vyznání nebo jiných sociálních skupin v běžném styku na tomto světě, protože výjimečným se člověk stává až právě svobodným přijetím tauhídu. Tím spíše, když je hned na následující straně jasně uvedeno, že bohobojnější věřící je nadřazen svému méně bohobojnému souvěrci. Klasifikování lidí na lepší a horší vrstvy lidmi samotnými je, spolu s rasismem, naopak na str. 104-107 příkře odmítnuto jako odporující tauhídu.

Tento tauhíd je realizován odmítnutím všeho modloslužebnictví a přijetím všeho, co z něj vyplývá, tedy nařízení Koránu jakožto Slova Božího a vedení příkladem Sunny jakožto instrukcí Bohem pověřeného Proroka. Proto není zarážející ani poněkud tvrději vyznívající pasáž na str. 44:

„Například někdo může namítnout, že useknutí ruky za krádež je barbarské, nebo že zbičování za pití alkoholu je nelidské a tak může takové tresty považovat za příliš tvrdé a tedy vůbec ne dobré a přitom jde o tresty nařízené Alláhem a Jeho Prorokem (s) a jejich vliv na společnost mluví sám za sebe.“

Nikde není ani zmínka o nutnosti aplikovat takové tresty v právním prostředí ČR nebo Evropy. Autor mluví jen v rovině toho, zda se s nimi jako věřící člověk vnitřně ztotožnit, či nikoli a následně zaujímá jednoznačně kladné stanovisko.

Na str. 122 se má autor žaloby proti Philipsově knize odvolávat na údajnou nenávist vůči křesťanům:

„Monoteismus vyučovaný prorokem Ježíšem nejprve zdegeneroval na dietismus...nakonec zdegeneroval na úplný polyteismus v římskokatolické církvi.“

Předně, tato konstatace je plně v duchu a souladu s principy degenerativní hypotézy. Navíc se jedná o celkem dobře doložitelný historický fakt. Dogma trojice v dnešní podobě, stejně jako kult mariánský, nebo kult světců v moderním křesťanství, jsou skutečně mladšího data, než vznik křesťanství samého. To je

známo každému, kdo se trochu zajímá o historii náboženství.

Striktně vzato, budeme-li mermomocí chtít číst mezi řádky, potom jak degenerativní, tak i progresivní evolucionistická hypotéza vzniku a vývoje náboženství podporuje tezi vyšších a nižších náboženství. Za nejvyšší pak vždy považuje monoteizmy, u klasických evolucionistů především protestantské křesťanství, u Schmidta katolicismus a u Philipse sunnitský islám. Toto je však zcela normální a legitimní domněnka, ač není prosta jisté snahy o hodnotící pohled v rovině správnějšího a horšího, kterého se moderní religionistika zdržuje. Pokud bychom však něco takového chtěli zakázat zákonem, postavíme do ilegality takřka dvě třetiny historie akademického studia náboženství. Můžeme tak zakázat i hegelianskou filozofii, která samu sebe staví na vrchol dějin, nad vše ostatní. Můžeme tak vykázat za hranici legality jakýkoliv náboženský, filozofický, nebo názorový exkluzivismus, včetně tvrzení ateistů odmítajících jakékoli náboženství. I ateisté přece často hovoří, že náboženství se vytratí ve věku vědy, neboť věda je jedinou pravdou a je nadřazena náboženství. Nejsou potom pro ateisty věřící a nábožensky založení lidé také jistým druhem nižších lidských bytostí, jejichž intelekt či racionalita je omezená, degenerovaná, redukována, nebo alespoň nedostatečná oproti rozumu jejich ateistických souvěrců?

Nutno poznamenat, že kniha dle mého soudu rozhodně nenaplnuje skutkovou podstatu šíření rasismu a nenávisti vůči tzv. méněcenným rasám. Kniha se od oponentů jejího chápání tauhídu zcela jasně a nanejvýš ostře distancuje, bez ohledu na jejich národnost, rasu, nebo vyznání, nevyzývá však nikterak k násilí proti nim.

Veškerý náboženský exkluzivismus, který je v ní na vícero místech k nalezení, jakož i chvála následovníků tauhídu, stejně jako příkrý odsudek jeho odpůrců, je postaven čistě do roviny souzení podle toho, nakolik ve svém životě dbají Boží Jedinosti, o které autor hovoří, což je ještě znovu zdůrazněno v závěru na str. 138. A tento soud v konečném důsledku připadá dle doktríny tauhídu Bohu.

Veškeré snahy naroubovat na tato vyjádření rasismus, šovinismus a nenávisť vůči jinak smýšlejícím, či jakoukoli jinou podobu nenávislné trestné činnosti, jsou překrucováním jasného textu knihy a snahou podsouvat autorovi a překladatelům něco, co nikdy neřekli. Mohu na vlastní svědomí a odbornou fundovanost prohlásit, že jsem v této publikaci neshledal nic, co by jednoznačně naplňovalo skutkové podstaty trestné činnosti tohoto druhu. Jako takovou není knihu třeba zakazovat, ale naopak šířit věst a o ní diskuzi.

Některé formulace jsou sice možná poněkud méně šťastné a neobratné, celému dílu i překladu se rovněž dá ledacos vytknout i po odborné stránce (nazývání meteoru meteoritem, vykreslování panteizmu jako stěžejní doktríny mu'tazily a posléze aš'aríjského kalámu, leč ve skutečnosti u mu'tazily šlo o popírání Božích atributů a ztotožnění Boha s prapříčinou světa, přičemž poukaz na okazionalismus aš'aríjců, příkře odporující mu'tazilovské doktríně, ve výčtu možných zdrojů motivu panteizmu zcela chybí, dále je tu zmatečnost pojmů súfismus, mystika a súfíjský řád, nesprávný popis první živé formy dle evolucionizmu

jako améby, nesrovnalosti v popisu evolucionistické teze vzniku náboženství a vztahování této teze na všechny sociální vědy a vědce atd.), nebo z hlediska jazyka a terminologie, zejména v přepisu arabských jmen a názvů (jako psaní názvů súr s malým počátečním písmenem, nesoulad přepisování písmene wáw někdy jako w a jindy jako u, připojování arabské spojky wa k dalšímu slovu, či angličtinou zavánějící přepisy některých cizích jmen hebrejského či řeckého původu), nebo ve vytrvalém používání H. Wehrova slovníku moderní spisovné arabštiny, namísto vhodnějšího lexikonu arabštiny klasické od E. Lanea, který je citován o dost méně. Nicméně se jedná o první souhrnnou publikaci o tauhídu v češtině, psanou a vydanou muslimy samotnými, takže určité nedostatky snižující kvalitu publikace po odborné stránce možno tolerovat.

Závěrem si nemohu odpustit otázku, co stojí za zákazem knihy o tauhídu, samém prazákladu celého islámského učení, knihy, která se týká individuální víry muslimských jednotlivců. Philipsovy *Základy tauhídu* hovoří výhradně o tom, jak má dle něj muslim správně chápat a vyznávat Jedinečnost Boží. Kdo hledal politický pamflet podněcující ke svržení sekulárního pořádku a nastolení islámského státu tálibánského stříhu, kde bude sekání rukou zlodějům a kamenování cizoložníků na denním programu, bude navýsost zklamán. Nic takového Philips ani jeho pražští překladatelé v knize nevyhlašují.

Měří snad orgány činné v trestním řízení dvojitým metrem jednak muslimům a jednak pravicovým extremistům, šířícím islamofobní a protimuslimskou kampaň? Nebo naše společnost, kterou jsme měli po celou dobu za vyspělou, nedokáže polemizovat s několika poněkud přímočařejšími a zkratkovitějšími tezemi některých muslimů a tak se budeme muset vrátit do časů *libri prohibiti a samizdatu*? Je český trestní zákoník opravdu sekulární a týká se záležitostí veškerého světa, nebo si naopak nárokuje soudit praktikující věřící za jejich případná nesprávná přesvědčení o tom, kdo má na onom světě jít do Ráje a kdo do Pekla?

Bilal Philips, údajný islámský radikál, je prý v některých zemích na indexu zakázaných autorů. Americká vláda jej má obviňovat z 1. útoku na WTC v r. 1993, důkazy (samozřejmě) chybí. Snad tedy pronesl také několik kontroverzních výroků týkajících se šari'atských trestů, manželského práva, sňatků s nezletilými, homosexuality či sebevražedných atentátů apod. Nic z toho ale v knize *Základy tauhídu* nenajdete.

Co se týče informace o zákazu pobytu a stažení jeho knih z trhu v sousedním Německu, která se ve zpravodajství o policejním zátahu mezi pražskými muslimy pravidelně objevovala, jedná se o fabulaci. Podle informací *Islamic Online University*, které je Philips zakladatelem, požádala r. 2011 starostka Frankfurtu, aby mu byl za jeho kontroverzní výroky do Německa zakázán vstup. V roce 2013 ale tuto žádost německý nejvyšší soud zamítl s tím, že Philipsovy výroky jsou možná silně kontroverzní, nepředstavují však nenávistnou trestnou činnost.

Je tedy nutné zakazovat nezávadnou knihu jen proto, že její autor je možná závadový? Kdyby se Bilal Philips jako autor podepsal pod Biblií, nebo pod anglickým překladem Hovorů s TGM, bylo by je nutné také zakázat, nebo jak tomu potom rozumět? Připusťme na okamžik, že by tuto stejnou jeho knihu, se stejným obsahem, vydali v MO Praha sami, bez udání Philipsova jména, jako svou vlastní publikaci. Je možné, že by

pak nebyli trestně stíháni za nenávistné trestné činy, ale maximálně jen za porušování autorských práv, s mnohem nižší trestní sazbou? Proč nebyli obviněni překladatelé knih, které naopak ještě daleko drsnějším způsobem zobrazují třeba právě islám a muslimy, jako je Ibn Waraǧv pamflet *Proč nejsem muslim*, nebo rádoby odborný *Islám bez závoje* Roberta Spencera? A proč zásah kvůli Philipsově knize, která je již dva roky v oběhu, přichází právě v době, kdy pro potřeby eurovoleb okopírovala jedna z parlamentních stran rasistický plakát se švýcarskými bílými ovci, vykopávajícími ovci černou? *Qui bono?*

Nebo, jak říkal vojín Kefalín v *Černých baronech*, když se na peróně loučil s majorem Terazky: „A nebylo to nakonec celé tak trochu absurdní?“

Autor je studentem religionistiky